

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรเป้าหมาย ได้แก่

- อาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 250 คนซึ่งปฏิบัติงานใน ศสมช. 50 แห่ง ของจังหวัดบุรีรัมย์
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอและตำบลที่รับผิดชอบ ศสมช. จำนวน 138 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้จากการสุ่มอย่างง่าย อาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 114 คนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบ ศสมช. ที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คนจาก ศสมช. จำนวน 31 แห่ง

ซึ่งได้ศึกษาขั้นนำ (pilot study) แล้ว กำหนด sampling frame โดยใช้ ศสมช. เป็น sampling unit (อสม. 5 คน/1 ศสมช. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบ ศสมช. 2 คน/1 ศสมช.) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ simple random sampling

การคำนวณขนาดตัวอย่าง

ใช้สูตร $n = \frac{Z^2 n \frac{s^2}{d}}{Z^2 \frac{s^2}{d} + NE^2}$ (นิยม ปุราค่า 2517 : 120)

$$Z = 1.96$$

$$n = 250$$

$$\frac{s^2}{d} = 176.62 \quad (\text{จาก pilot study})$$

$$E = \text{ให้ error ไปจาก } \frac{Z}{d} = 1\% = 1.7662$$

$$n = \frac{1.96 \times 1.96 \times 250 \times 176.62}{1.96 \times 1.96 \times 176.62 + 250 \times (1.7662)^2}$$

$$= 116.31$$

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเอง โดยผู้วิจัยจำนวน

2 ชุดดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์อาสาสมัครสาธารณสุขซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงตามการประเมินโดยตนเอง และปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการดำเนินงาน ศสมช.

2. แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของรัฐ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล บทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุข ตามการประเมินของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของรัฐ และปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการดำเนินงาน ศสมช.

4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. หาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์จำนวน 5 ท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือ แล้วผู้วิจัยจะนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. การนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Pre-test) กับอาสาสมัครสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน 8 ตำบลของจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบัค (Cronbach) คือหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

$$\text{สูตรครอนบัค } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{1-V_1}{V_2} \right\} \text{ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2530 : 119)}$$

α = ความเชื่อถือได้

n = จำนวนข้อคำถาม

V_1 = ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

V_2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ในบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขตามการประเมินของตนเอง = 0.89
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ในบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขตามการประเมินของตนเอง = 0.85
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ในบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขตามการประเมินของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของรัฐ = 0.72

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักวิจัย
3. บรรณาธิกรณข้อมูลโดยการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์
4. ประมวลผลข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science)

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยภายนอก วิเคราะห์ด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์บทบาทที่คาดหวังตามการประเมินของอาสาสมัครสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและวิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขตามการประเมินของตนเอง โดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง ตามการประเมินของอาสาสมัครสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของรัฐ โดยใช้ t-test
4. เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริง ตามการประเมินของอาสาสมัครสาธารณสุข โดยใช้ Paired t-test
5. หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกกับบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุข โดยใช้ Chi-square test และ Fisher's exact test